

איש יהודי היה בשושן הבירה

Immigration, Assimilation and Identity Politics – in 5th century BCE Persia

(1) אסתר פרק ב פסוק ה-ו

There was a Judean man in the fortified city of Shushan **אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה**

His name was *Mordekhai* **וּשְׁמוֹ מֹרְדֵכָי**

Son of *Yair* **בֶּן יָאִיר**

Son of *Shim'i* **בֶּן שִׁמְעִי**

Son of *Kish* **בֶּן קִישׁ**

A man of Benjamin **אִישׁ יְמִינִי**

Who was exiled from Jerusalem **אִשֶּׁר הִגְלָה מִירוּשָׁלַיִם**

With the exile that was exiled **עִם־הַגְּלוּת אֲשֶׁר הִגְלָתָהּ**

With *Yekhonia*, king of Judea **עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה**

Exiled by *Nevukhadnezzar*, king of Bavel **אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל:**

Questions:

- 1) Why is Mordekhai presented to us with a 3-generation lineage?
- 2) Why is the exile of Yekhonia mentioned here?
- 3) What kind of a name is "Mordekhai" for a nice Jewish hero?

(4) אסתר פרק ב פסוק יא-יב

וּבְכָל-יוֹם וַיּוֹם מְרַדְכַּי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית-הַנְּשִׂים לְדַעַת אֶת-שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמַה-יַּעֲשֶׂה בָּהּ: וּבְהִגִּיעַ תֵּרֵךְ נְעֻדָה וְנַעֲרָה לְבֹאוֹ אֶל-הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ מִקֵּץ הַיּוֹת לֵאמֹר לֵךְ בְּדַת הַנְּשִׂים שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי בֵן יִמְלֹאוּ יְמֵי מְרַדְכַּי...

Every day, Mordechai would walk before the courtyard of the women's quarters, to learn how Esther was faring and what was being done with her. Now when the turn of every maiden was come to go in to king Ahasuerus, after that it had been done to her according to the law for the women, **twelve months**--for so were the days of their anointing accomplished...

(5) אסתר פרק ב פסוק טז

וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל-הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ אֶל-בֵּית מְלִכּוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא-חֹדֶשׁ טֵבֵת בְּשָׁנַת-שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ:

Esther was taken to King Ahashverosh to his royal house, in the 10th month - that is *Tevet* - **in the 7th year of his reign**

(6) אסתר פרק ג

(א) אַחֲרָיו הִדְבָּרִים הָאֵלֶּה גִּדְּלָה הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ אֶת-הַמֶּן בֶּן-הַמְּדַתָּא הָאֲגָגִי וַיִּנְשָׂאֵהוּ וַיִּשֶׂם אֶת-כְּסָאוֹ מֵעַל כָּל-הַשָּׂרִים אַשֶּׁר אִתּוֹ: (ב) וְכָל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן כִּי-בֵן צִוְּהֵלוּ הַמֶּלֶךְ וּמְרַדְכַּי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: (ג) וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמְרַדְכַּי מִדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: (ד) וַיְהִי כַּאֲמַרם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֵלֵיהֶם וַיִּגִּדּוּ לְהַמֶּן לְרֵאוֹת הַיַּעֲמָדוֹ דְּבַרֵי מְרַדְכַּי כִּי-הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר-הוּא יְהוּדִי: (ה) וַיֵּרָא הַמֶּן כִּי-אִיִּן מְרַדְכַּי כְּרָע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הַמֶּן חֲמָה: (ו) וַיְבֹז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמְרַדְכַּי לְבַדּוֹ כִּי-הִגִּידוּ לוֹ אֶת-עַם מְרַדְכַּי וַיִּבְקַשׁ הַמֶּן לְהַשְׁמִיד אֶת-כָּל-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְלָכוֹת אַחֲשֵׁרוֹשׁ עִם מְרַדְכַּי: (ז) בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא-חֹדֶשׁ נִסָּן בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם עָשָׂרָה לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ הִפִּיל פּוֹר הוּא הַגֹּדֶל לִפְנֵי הַמֶּן מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר הוּא-חֹדֶשׁ אָדָר:

1 After these things did king Ahasuerus promote Haman the son of Hammedatha the Agagite, and advanced him, and set his seat above all the princes that were with him. 2 And all the king's servants, that were in the king's gate, bowed down, and prostrated themselves before Haman; for the king had so commanded concerning him. But Mordecai bowed not down, nor prostrated himself before him. 3 Then the king's servants, that were in the king's gate, said unto Mordecai: 'Why do you transgress the king's commandment?' 4 Now it came to pass, when they spoke daily unto him, and he hearkened not unto them, that they told Haman, to see whether Mordecai's words would stand; for he had told them that he was a Jew. 5 And when Haman saw that Mordecai bowed not down, nor prostrated himself before him, then was Haman full of wrath. 6 But it seemed contemptible in his eyes to lay hands on Mordecai alone; for they had made known to him the people of Mordecai; wherefore Haman sought to destroy all the Jews that were throughout the whole kingdom of Ahasuerus, even the people of Mordecai. 7 In the first month, which is the month *Nisan*, **in the twelfth year of king Ahasuerus**, they cast *pur*, that is, the lot, before Haman from day to day, and from month to month, to the twelfth month, which is the month *Adar*.

(7) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יד עמוד א

ויסר המלך את טבעתו אמר רבי אבא בר כהנא: גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן לישראל, שכולן לא החזירום למוטב, ואילו הסרת הטבעת החזירתן למוטב.

(8) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צו עמוד ב

רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושין תשובה - נגאלין, ואם לאו - אין נגאלין. אמר ליה רבי יהושע: אם אין עושין תשובה - אין נגאלין? אלא, הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב

Critical Dates (all BCE):

- 1) 597: the exile (to Bavel) of יהויכין/יכניה
- 2) 586: the destruction of Jerusalem and the מקדש
- 3) 539: The conquest of בבל by כורש
- 4) 538: כורש's declaration - permission for the Jews to return and rebuild
- 5) 516: the rededication of the מקדש under Darius I
- 6) 485: The ascent of Xerxes to the throne of Persia
- 7) 458: The עזרא of עלייה (Artaxerxes I)